pacjent.gov.pl

Badanie HPV HR – czy o nim pamiętasz?

Data aktualizacji
2026-05-27

Regularnie wykonywany test HPV HR pozwala wykryć wczesne zmiany i wyleczyć raka szyjki macicy u 99% pacjentek. To najważniejsza forma profilaktyki tej choroby. Wykonuj regularnie badanie.

Obecne dostępne są dwie nowe metody badawcze: test HPV HR oraz wykonywana jako drugie badanie cytologia na podłożu płynnym (LBC). Badanie dla pacjentki wygląda tak samo. Jest bardziej dokładne od klasycznej cytologii i pozwala na wykrycie zmian przedrakowych.

Wcześniej kobiety mogły jedynie skorzystać z jednego badania – tradycyjnej cytologii. Polega ona na pobraniu komórek z szyjki macicy, a następnie ocenie ich stanu pod mikroskopem. Badanie to jest mniej dokładne i w wielu przypadkach nie wszystkie komórki nowotworowe zostają wykryte.

Na badanie zapiszesz się też sama poprzez e-rejestrację. Sprawdź wolne termin y **na test HPV HR**.

Poznaj centralną e-rejestrację.

> **Najłatwiej zapisać się na test HPV HR poprzez centralną e-rejestrację na Internetowym Koncie Pacjenta (IKP) lub w aplikacji mojeIKP.**

Jak wygląda badanie

Lekarz ginekolog pobiera komórki z szyjki macicy i przesyła rozmaz do analizy laboratoryjnej. Używa do tego jednorazowej szczoteczki, którą pobiera materiał. Jest to bezbolesne i trwa kilka minut. Laboratorium sprawdza, czy pobrane komórki są prawidłowe. Jeśli wynik pokazuje jakieś nieprawidłowości, lekarz skieruje Cię na dodatkowe badania.

Jak możesz się przygotować do cytologii:

- najlepiej, jeśli przyjdziesz na badanie zaraz po miesiączce, maksymalnie 4 dni po jej zakończeniu
- wstrzymaj się od współżycia przez kilka dni przed badaniem
- nie przyjmuj leków dopochwowych przed badaniem
- jeśli miałaś badanie ginekologiczne, odczekaj przynajmniej 1 dzień.

Lekarz prowadzący decyduje o procesie diagnozy i leczenia. Pierwsze badanie najlepiej wykonać w wieku 20-25 lat lub przed upływem trzech lat od rozpoczęcia życia płciowego. Zapytaj o to podczas wizyty. Ginekolog zdecyduje, czy jest wskazane wykonanie testu HPV HR.

> **Nie potrzebujesz skierowania do ginekologa – lekarz pobierze próbkę do testu HPV HR**

> **w gabinecie podczas wizyty, jeśli uzna, że istnieje taka potrzeba.**

Program przesiewowy – skuteczna profilaktyka

Programy profilaktyczne (skriningowe) obejmują dużą grupę osób i pozwalają zmniejszyć skutki zachorowania na daną chorobę w społeczeństwie. Umożliwiają odkrywanie chorób w bardzo wczesnej fazie, gdyż badaniu poddają się osoby, u których wcześniej nie wykryto danej choroby.

W niektórych krajach regularna cytologia szerokiej grupy kobiet na przestrzeni lat pozwoliła prawie całkowicie zahamować rozwój choroby i umieralność na raka szyjki macicy. Niestety, w Polsce wiele kobiet wciąż zbyt późno trafia do lekarza. Dlatego pamiętaj o tym niezwykle potrzebnym badaniu. Wczesne wykrycie nieprawidłowości uratowało życie wielu kobiet.

> - **Rak szyjki macicy jest obecnie trzecim pod względem częstości zachorowań nowotworem u kobiet na świecie.**
> - **Polska ma jeden z najwyższych wskaźników zachorowalności i umieralności w Europie.**
> - **W Polsce na raka szyjki macicy najczęściej chorują kobiety w średnim wieku (45-65 lat) – stanowią ponad 50% kobiet chorujących na ten nowotwór.**
> - **W ostatnich latach wzrasta liczba zachorowań u kobiet młodszych – od 35. do 44. roku życia.**

Test HPV HR

Weź udział w programie profilaktyki raka szyjki macicy. Możesz w jego ramach wykonywać test HPV HR:

- od 25 do 64 roku życia.
- Badanie polega na wykonaniu testu HPV HR z genotypowaniem, który wykrywa DNA lub RNA wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV) o wysokim ryzyku onkogennym w wymazie z szyjki macicy:
  - wykonywane jest co 5 lat
  - jeśli wynik testu HPV HR jest dodatni (+), z tego samego pobranego materiału wykonuje się dodatkowo cytologię na podłożu płynnym (LBC).Pobierany wymaz z szyjki macicy jest wkładany do specjalnego pojemnika z płynem. Powoduje to lepszą ochronę komórek, dzięki czemu badanie jest bardziej precyzyjne.

Co warto wiedzieć o metodzie?

- Test HPV HR z genotypowaniem to badanie molekularne, które wykrywa DNA lub RNA wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV) o wysokim ryzyku wywoływania raka szyjki macicy. Materiał do badania pobiera się wymazem z szyjki macicy.
- Cytologia płynna (LBC) wykonywana będzie tylko wtedy, gdy wynik testu HPV HR jest dodatni. Co ważne – nie trzeba wtedy ponownie pobierać wymazu, bo wykorzystuje się materiał z tego samego pobrania.
- Zakres i częstotliwość badań będzie zależał od wyników testów.

Przeczytaj więcej o **programie profilaktycznym raka szyjki macicy**.

Do udziału w programie mammografii i cytologii zapiszesz się też sama poprzez e-rejestrację.

Poznaj centralną e-rejestrację.

Czynniki ryzyka

Wszystkie przypadki zachorowania na raka szyjki macicy poprzedza przewlekła infekcja wirusem brodawczaka ludzkiego – HPV. Wirusem HPV można zarazić się drogą płciową, najczęściej na etapie rozpoczynania aktywności seksualnej.

> **Szczepienie przeciw HPV skutecznie chroni przed rakiem szyjki macicy oraz innymi chorobami.**

Jest większe prawdopodobieństwo zarażenia się wirusem HPV i zachorowania na raka szyjki macicy u kobiet, które:

- wcześnie zaczęły kontakty seksualne
- miały dużą liczbę partnerów seksualnych
- przeszły inne zakażenia przenoszone drogą płciową
- palą tytoń
- stosują antykoncepcją hormonalną
- mają osłabioną odporność – na przykład w wyniku infekcji HIV lub przyjmowania leków zmniejszających odporność.

> **70-80% aktywnych seksualnie kobiet i mężczyzn w ciągu życia było lub będzie zakażonych HPV. Połowa zakażeń następuje u ludzi w wieku 15- 25 lat.**

Szczepienia przeciw HPV szczególnie zalecane są dziewczynkom i chłopcom od ukończenia 9 lat. Najlepszy jest okres 9-14 lat i ten wiek obejmuje program bezpłatnych szczepień w Polsce. Przeczytaj o

programie i dowiedz się, jak może wziąć w nim udział Twoje dziecko.

Do 18 roku życia lekarz może przepisać receptę na szczepionkę w ramach programu

bezpłatnych leków.

Młodzi dorośli mogą również odnieść korzyści ze szczepienia – zapytaj o to lekarza.

Więcej o szczepionce przeciw HPV przeczytaj na stronie **szczepienia.info**

Innymi czynnikami ryzyka raka szyjki macicy są:

- wiek
- liczba porodów
- niski status socjoekonomiczny

- niewłaściwa dieta – uboga w witaminę C
- zachorowanie na nowotwór w bliskiej rodzinie.

Przeczytaj także

Rak szyjki macicy – cytologia ratuje życie

Rak szyjki macicy dotyczy nawet 10% kobiet. Regularnie wykonywane badanie cytologiczne pozwala szybko wykryć zmiany i nie dopuścić do rozwoju choroby

Jak bronić się przed rakiem?

Skłonność do zachorowania na nowotwór często jest dziedziczna, ale nawet przy złym zestawie genów nie jesteśmy bezbronni. Kluczowe znaczenie może mieć to, jak żyjemy oraz czy się badamy

Rak szyjki macicy – prawda czy mit

O raku szyjki macicy krąży wiele mitów. Lekarze starają się zmienić te stereotypy. Starają się też przekonać kobiety do zapobiegania chorobie